

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5 — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrtne za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Kmetje!

Ko so pridelki pospravljeni s polja, ko je minola jesenska setev, potem se začne, če je bila žetev povoljna, za kmeta čas, da si oddahne, da začne bolj mirno življenje.

Slabo letino pa imamo mi kmetje leto za letom od države. Zato ne smemo mirovati! S podvojeno močjo moramo delati, da bo ta letina boljša.

Če pogledamo po lepi naši Avstriji, ki se milje na široko in na dolgo razteza, in v njej najdemo samo kakor majhne pikice mesta in trge, potem pač uvidimo, da je kmečki stan v naši državi najštevilnejši. In vendar njegovo ministrstvo — poljedelsko, dobi najmanjšo svoto od vseh drugih.

Dà torej naša država — malo — ali boljše rečeno — nič. Toliko rajši pa vzame! Davkov predpiše najmanjšemu kmetiču toliko, in izračuni mu pri posestvecu še dobiček, da se revež kar praska za ušesi, češ, kje za Boga naj imam pri tem še dobiček.

Ali je potem čudo, če kmet zapušča svoj stan, svojo domovino?

Kmetje! Še ni prepozno! Da se še zboljšati! Toda hitite, dokler ni prepozno! Združujte se, kakor drugi stanovi, ki so združeni že tudi mnogo dosegli, med tem, ko se za vas, čeravno ste najštevilnejši, nihče ne briga, ker niste složno nastopali. Če boste edini, boste dosegli mnogo — vse!

Vsaka država, vsaka dežela že ima svojo „Kmečko zvezo“. Kaj pa mi, spodnještajerski kmetje? Če drugod dobijo združeni kmetje ugodnosti, zakaj pa bi mi ne?

Kmetje! Vsled vaše želje se snuje „Kmečka zveza za Slov. Štajersko“, v kateri boste združeni zahtevali svoje pravice! Vsak kmet mora biti ud te zveze! Zavednost mora prešiniti vaše vrste, kajti zavednost je podlaga združevanja in v združenju je moč!

Kmetje, zahtevali ste tako zvezo, evo, kmalo stopimo pred vas s klicem: „Kmečka zveza“ je ustanovljena, kmečka zastava je razvita! Kmetje, za nami!

Politični ogled.

Državni zbor. V državni zbornici je še vedno na dnevnem redu volilna prenosova. V torek, dne 12. t. m. se je začela podrobna razprava, začelo se je razpravljati o posameznih točkah in določbah nove volilne postave. V petek, dne 8. t. m. je govoril naš štajerski poslanec dr. Voušek, ki se je v svojem govoru posebno zavzel za koroške Slovence. Grajal je krivično razdelitev volilnih okrajev pri spodnještajerskih mestih in trgih ter izločitev obmejnih slov. občin od slovenskih volilnih okrajev. V ponedeljkovi seji je vsenemški poslanec Stein na nesramen način napadel našega poslanca dr. Ploja. Ko je v torek dr. Ploj zahteval, naj ponovi Stein svoje trditve pred dvema pričama, da bo ga lahko tožil in dogmal neresnico trditve poslanca Steina, je Stein to odklonil. Tako delajo! V zbornici so nedotakljivi, kjer pa bi morali dokazati svoje trditve, tam se branijo.

Krščanske stranke na Moravskem. Pri volitvah iz splošne volivne skupine za moravski deželni zbor se je pokazalo, da so v nemških volilnih okrajih narastli krščansko-socialni glasovi, v čeških pa katoliško-narodni Ožje volitve bodo prihodnje nedeljo. V čeških okrajih bo boj samo med soc. demokrati in češko katoliško narodno stranko.

Tirolsko kmečko blagajno v Inomostu ustanovi „Tirolska kmečka zveza“. Metali so proti blagajni polena trgovska zbornica, tirolski kulturni svet, torej ljudje, ki stoje ravno tako visoko, kakor naši liberalni ljudski prijatelji. A zaman so bili vsi njihovi napor. „Kmečka zveza“, ki ima 18.000 članov, je konečno izposlovala dovoljenje za ustanovitev „Kmečke blagajne“.

Na Hrvaškem se je ustanovila „Krščansko socialna stranka“.

Alkohol in volitve. Avstrijsko društvo proti pijančenju in društvo abstinentov predložila sta volilnemu odseku poslanske zbornice vlogo, v kateri prosita, naj bi se na dan volitev v državni zbor v volilnih krajih v najbližji okolici volišča prepovedala prodaja alkoholnih pijač in naj bi se nepokorščina proti temu predpisu smatrala in kaznovala kakor prestopki proti volilni postavi. V tej vlogi se društvi sklicujeta po vsej pravici na to, da vživanje alkoholnih pijač škodljivo vpliva na volitve, kajti v takem slučaju ne volijo več ljudje z zdravimi misli in so nesposobni prosto odločiti po svoji volji — taki ljudje se dajo pač lahko pregovoriti, da oddajo svoj glas za kandidata, kateri ima spretnejše agitatorje in zdatnejša demarna sredstva. V prošnji se navaja za vzgled Norveško in nekoliko držav Severo-amerikanske države, v katerih je ta naredba že izvedena in se je prav dobro obnesla.

Vojska med Japonsko in Ameriko. V San Francisco so razžalile šolske in politične oblasti učence tamošnjih japonskih naseljencev. Ti japonski dijaki so bili tako razžaljeni, da so se pritožili pri japonskem konzulu, ki je spravil stvar v pravi tir. Obvestil je japonsko vlado in zdaj se vrše radi tega pogajanja med obema vladama. Te napetosti se v zadnjem času med Japonci in Američani nenavadno množijo. Ameriške Zedinjene države so nasprotovale japonskemu programu v Mandžuriji, ameriške obmejne straže so umorile več japonskih ribičev, ob potresu v San Francisku je bil zavrtao

LISTEK.

† Stolni prošt Lavrencij Herg.

(Nadaljevanje.)

V Lembahu se je novemu župniku odprlo široko polje praktičnega dela, kateremu se Herg nikdar ni izogibal. V gospodarskem oziru daje Herg lep vzgled vsakemu gospodarju s tem, da je natančno vodil gospodarski zapisnik. Trgovec in obrtnik morata propasti, če nimata natančnega pregleda črez svoje gospodarstvo, tako je tudi kmetu v škodo, če se ne ravna po dobrem nasvetu, ki ga dajejo gospodarske knjige in listi. Saj pravi celo sv. pismo: „Kjer je veliko rok, zapiraj; in karkoli izdaš, preštej in pretehtaj; kar pa daš in prejmeš, zapiši.“ (Sirahove bukve 42, 7.) — Velik prijatelj je bil Herg čebelarstvu, ki je vsakemu gospodarju res prijetna, vspodbudna in koristna zabava.

V 19. letih svojega župnikovanja v Lembahu je vestno izpolnjeval svoje dolžnosti, skrbel je za vzgojo mladine, za lepoto hiše božje, za versko-naravni, prosvetni in narodni napredek svojih župljanov. V svojem delovanju je sploh hodil milejšo pot, to je bilo v njegovem značaju. Svojim duhovskim pomočnikom, kapelanom, je bil iskreno vdan oče in skrben voditelj. Iz svoje izkušnje jim je dajal modre nasvete, vsemal jih za narodno in pisateljsko delovanje in kot ljubitelj čebelarstva jim priporočal gojenje nedolžnih živalic, čebel. Za cerkev je omislil več obleke in oprave ter oskrbel razna popravila. L. 1865. je dal s sodelovanjem župljanov

poslikati kapelico na Kalvariji in postaviti nov kor, l. 1873. in 1874. je pa ista kapela dobila tri nove zvone. L. 1871. je bila prenovljena in poslikana tudi župnijska cerkev. Da se župnija pravno prenovi, je l. 1872. obhajal misijon. Pri župnišču je podrl staro, grdo poslopje in na njegovem mestu napravil ličen vrt in na drugem prostoru postavil novo gospodarsko poslopje. Ob njegovem času se je zidalo tudi novo šolsko poslopje.

Kakor Slomšek, je tudi knezoškof Jakob Maksimilijan Stepišnik čislal Herga in ga v priznanje njegovega plodonosnega delovanja imenoval svojim duhovnim svetovalcem dne 19. aprila 1871. Lembah se je močno priljubil župniku Hergu in mislil je do smrti ondi ostati, tem bolj, ker je leta 1878. pokopal tam svojo ljubljeno 88letno mater. Toda prišlo je drugače. Knezoškof Jakob Maksimilijan in mariborski tovariši so mu namignili, naj vložijo prošnjo za stolni kanonikat. In res ga je cesar l. 1881. imenoval stolnim kanonikom lavantinske škofije. Dne 11. nov. i. l. ga je knezoškof slovesno vmesil v novo čast in službo, deset dni pozneje, v nedeljo 21. novembra 1880, se je poslovil od svojih župljanov in se črez dva dni preselil v Maribor.

Naslednje leto 1881. so mnogostevilni slovanski romarji pohiteli v Rim, da se zahvalijo sv. očetu Leonu XIII. za prekrasno okrožnico o sv. Cirilu in Metodu. Pridružil se jim je tudi kanonik Herg in je z drugimi štajerskimi romarji odrinil iz Maribora dne 20. junija in se vrnil 10. julija. Razven Rima si je ogledal druga znamenita laška mesta: Benetke, Padovo, Loreto, Asisi, krasno Florencijo in bogato Bolonjo, Pišo, Mantuo itd.

L. 1881. se je v lavantinski škofiji ustanovila prekornostna družba vednega češčenja, ki ima namen poleg češčenja najsvetejšega zakramenta podpirati revne cerkve v škofiji, da si nabavijo dostojno cerkveno obleko. Za predsednika novi družbi je škofijstvo imenovalo kanonika Herga, ki je ostal družbi na čelu celih 25 let ter si je z vso vnemo prizadeval, da bi družbo povzdignil in ji pridobil spretnih rok za izdelovanje cerkvene obleke. Ni lahko cerkve v lavantinski škofiji, ki bi ne dobila v tem času od družbe — za majhno plačilo ali zastonj — kake obleke. Dokaj obsežna knjiga, ki je izšla l. 1901. v Mariboru, natančno opisuje plodonosno delovanje te družbe pod vodstvom Hergovim. Z vsakoletnimi razstavami cerkvene obleke je imel veliko truda in skrbi, pa tudi veselje, ko je mogel raznim cerkvam razposlati lepo novo opravo.

Pa tudi drugače je Herg živahno sodeloval pri raznih društvi v Mariboru. Že poprej kot profesor je l. 1860. pomagal ustanoviti mariborsko čitalnico, ki je od onega časa nekako središče slovenskega društvenega življenja v Mariboru. Istotako je kot župnik v Lembahu sodeloval pri ustanovitvi tiskovnega društva, ki si je z izdavanjem „Slov. Gospodarja“ in drugih tiskovin tekom 35 let pridobilo velikih zaslug za prbujo in napredek štajerskih Slovencev. L. 1892. je bil temu društvu celo predsednik in je že takrat silil na to, da si društvo nakupi prepotrebno lastno hišo. Njegov načrt in že sklenjen nakup ni obveljal, ker dotična hiša za tiskarske namene ni bila primerna, vendar vprašanje se ni moglo več spraviti z dnevnega reda, dokler se ni l. 1905. konečno rešilo. — L. 1873. se je ustanovilo v lavantinski ško-

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo,

usmrten japonski bančni predsednik, milijonar Rockefeller je napadel trgovsko prštenje Japoncev na otoku Hawai, člani ameriškega kongresa so pretili Japoncem z vojsko in končno žaljenje japonskih dijakov, torej japonske narodnosti v San Francisku. To je cela vrsta neprilik, ki ne gredo Japoncem na noben način iz spomina. Predsednik Roosevelt sicer miri, ampak besedam je dandanes težko verjeti, zlasti v takih položajih. Spor je torej skoro že tukaj, ali vsaj velika napetost, ki jo veča tudi to, da imajo Japonci in Zedinjene države iste cilje. Zedinjene države imajo dandanes v svoji oblasti otoke Filipine in Hawai in zelo žele, da bi bili njihovi še Sundski otoki. Japonci bi tudi radi še Sundske otoke in poleg tega mislijo celo na to, kako bi prišli do Filipinov in do Hawaia. Take želje pa nikakor niso brez vojske izpolnjive. To zadnje je zlasti slučaj pri Japoncih, ker bodo Američani Filipine in Hawai gotovo krepko branili. Za enkrat bo to nerodno, ker je ameriška mornarica z ozirom na japonsko zelo daleč zadaj. Treba bi se bilo torej za boj resno pripraviti, kar bi potrebovalo mnogo časa. In ravno tega slučaja se bodo morda Japonci poslužili in napadli Zedinjene države, predno bodo pripravljene na resen spopad. Nemci imajo velik vpliv v Tokiju in bodo za to, da se tako zgodi. Nemčija gleda precej navskriž preko morja na Angleško in vojska med Japonci in Američani bi ji bila gotovo dobrodošla: nudila bi namreč zanjo primerno priliko za boj, ker bi Angleška ne mogla dobiti od Zedinjenih držav nobene pomoči. Stvari so torej precej jasne in je mogoče, da se kmalu vresničijo.

Razne novice.

* V Gradcu je umrl dne 4. t. m. g. Tomaž Mlaker, uradnik štajerske hranilnice. Rajni je bil brat č. g. kanonika dr. Mlakerja. Bil je po Spodajem Štajerju dobro znan in ves čas narodni stvari zvest. N. v m. p.!

Poročil se je 12. t. m. g. dr. Ernest Kalan, odvetniški koncipijent na Dunaju, z gđ. Elzo Bergman, hčerko g. dr. Mihaela Bergman v Zalcu.

* Kmetje in občinski predstojniki! Zadnji čas je, da vložite prošnje na deželni šolski svet za voljo starih šolskih počitnic. Vsak dobro ve, kako hudo je zadela ta nova uredba, da so se šolske počitnice prestavile na poletni čas. Zdaj v jesen, ko je kratek dan, paše pa po travnikih dovolj, bi mogli za voljo šole v hlevu krmiti. Toraj naj vse občine vložijo prošnje z podpisom vseh starišev, kateri imajo otroke za šolo, in je za pašo potrebujajo.

* Štajerska kmetijska družba postopa še vedno krivično proti Slovincem, čeravno je poslanec dr. Korošec že interpeliral ministra ter ga opozoril na delovanje te družbe. Pri zadnji seji so zopet odklonili prošnjo, da se ustanovi podružnica v Šmihelu

fiji podporno društvo za bolne in revne duhovnike. Tudi pri tem društvu je Herg kot kanonik v Mariboru krepko sodeloval ter je po smrti Fr. Kosarja l. 1894. do svoje smrti bil predsednik in duša temu društvu. Razume se, da je podpiral tudi druga domača dobrodelna, prosvetna in domoljubna društva in liste. Po smrti kanonika Martina Kovačič († 1. febr. 1882) je bil L. Herg začasni ravnatelj v bogoslovnici. L. 1885. je ves slovanski svet praznoval tisočletnico slovanskega apostola sv. Metodija. Že o priliki slovanskega romanja v Rim l. 1881. se je sprožila misel, da se l. 1885. napravi romanje iz vseh slovanskih pokrajin h grobu sv. Metodija v staroslavni Velehrad. Izmed štajerskih Slovincov se je pridružil romarjem tudi kanonik Herg. Slovanom sovražno vlada je sicer skušala preprečiti to romanje, češ, da v okolici Velehrada razsaja kuga. Ker pa se je kmalu pokazalo, da je to prosta izmišljotina, je bilo romanje dovoljeno. Herg in njegovi tovariši so potovali čez Ogrsko preko Budapešte na Dunaj, od ondod pa v Velehrad, kamor so dospeli dne 7. julija. Veličastnih slovesnosti, ki so trajale osem dni, se je vdeležilo ogromno ljudstva od blizu in daleč. Vsak dan je priromalo samo Moravanov iz 6 dekanij in je bilo nekatere dni čez 10.000 ljudi v velehradski prestolnici. Hergu se je to potovanje globoko vtisnilo v dušo in z navdušenjem je rad večkrat govoril o Velehradu. Do slovanskih blagovestnikov je gojil nežno čiščenje; ob Metodovem grobu se je njegovo rodoljubno slovansko srce še bolj vnelo in utrdilo v ljubezni in vnemi za slovansko stvar. Iz Velehrada je potoval na Poljsko, kjer si je ogledal krasno prestolnico nekdanjih poljskih kraljev, Krakov; iz Poljskega pa jo je mahnil preko Olomuca na Češko, v zlato Prago in potem čez Linec in Ischl domov. Pozneje je obiskal tudi naše

pri Mozirju. Ti nemški mihelni pač nočejo, da bi se naš kmet združeval in organiziral, nočejo privoščiti slovenskim kmetom podpore, katero daje podružnica, zato odklanjajo podružnice po slovenskih krajih. No, „Štajerca“, kaj praviš k temu, ti, ki se štuliš za prijatelja slovenskih kmetov?

* „Narodna stranka“ ali kakor jo po pravici imenujemo liberalna stranka se baha v prilogi zadoje številke, da je zmagala v Rajhenburgu s svojimi pristaši ter napada g. župnika Cerjaka, ki se ni udeležil volitev s svojimi pristaši. V narodu pa je bilo istočasno poročilo, da so zmagali v Rajhenburgu naprednjaki, kakor se radi imenujejo liberalci. To je zopet nov dokaz, da je narodna stranka na Štajerskem sestra krajnske liberalne. Samo zaradi tega si ni izvolila naslova liberalna stranka, ker naši kmetje dobro poznajo liberalce, saj so jih videli ali pa izvedeli, kako surovo so se obnašali proti udeležnikom katoliškega shoda, ko so jih psovali z besedami „butelni“ itd. Zato pa so si dali ime Narodna stranka, ker mislijo, da bodo pod tem imenom lažje pridobili kmete. Značilno za njih delovanje je tudi to, da so nastopili proti katoliško narodni stranki v Rajhenburgu. S tem so začeli bratomorni boj v občinah.

* Uradovanje pri železnici. Hlapec pripelje neko reč na postajo ter odda nemški tovarni list, a slovensko napisan. Dotični uradnik pa lista ni hotel sprejeti, rekoč, da slovenski ne razume in da se mora nemško napisati, ker je uradni jezik pri železnici nemški. Vse to pa je govoril v nemščini, zato ga hlapec, ki ni znal nemški, ni razumel. Slučajno pride železniški delavec ter uradniku raztolmači besedo, potem je bila zadeva rešena, če tudi z nevoljo. Vprašamo: ali so uradniki za ljudstvo, ali ljudstvo za uradnike tukaj? Slovenščine zmožne uradnike pošiljajo v nemške kraje, a slovenščine nezmožne pošiljajo v naše kraje. Narobe svet! — Ali se bode radi uradnikov moral vsaki hlapec nemščine učiti? Ta slučaj ni edini, ako se bodo še ponavljali, bo treba poslancem naznaniti. Tokrat še ne omenimo kraja, kjer se je to zgodilo, a drugokrat ne bomo prizanesli.

* „Štajerčevi uredniki“. Ni še mesec dni, odkar je Zavadil zapustil „Štajerca“, in že ga ta imenuje „kroničnega alkoholista ter duševno in moralno propadlega duhovnika.“ To je pa res lepo, da nimate boljših urednikov. Pred Zavadilom pa ste imeli Drevenška, katerega je bilo treba po gostilnah iskati, kadar je bil že zadnji čas, da se list daje tiskati. Potem ni čudno, da imajo posebno pijani toliko ljubezni do „Štajerca“, saj „gliha vkup štriba“. — Lepo je pa tudi od gospodov, ki „Štajerca“ izdajajo in zalagajo, da je pol leta bil Zavadil za nje dober, da jim je zbiral novice in laži, pa niso prej našli, da je alkoholist in propal človek. Iz tega tudi Linhart, bivši socijaldemokrat in sedajni liberalni pomagač, lahko spozna, kaj čaka njega, kadar odstopi od „Štajerca“. Razume

južne brate v Bosni in Hercegovini in tako je поблиže spoznal vse avstrijske Slovence.

Kot praktičnemu gospodarju je stolni kapitol poveril Hergu upravljanje kapitolskega imetja in kot upravitelj je v kapitolskem vinogradu prenovil gosposko hišo in kapelico, pozneje je pozidal novo gospodarsko poslopje in viničarijo. Istotako je Herg znatno pripomogel, da se je nakupil lep prostor za dijaško semenišče in pozidalo sedanje prostrano poslopje.

Herg je pa v tem času tudi pisateljsko deloval. Dasi mu narava ni dala pevskega daru, je bil vendar že od mladosti prijatelj lepih pesmi. Najprej je zbral primerne nabožne pesmi in jih izdal v „Vencu“, potem pa je nabiral svete pesmi za šolarje, ki so l. 1888. izšle že v 4. izdaji, v majhnem zveččku po 10 krajevarjev. Istega leta je izdal tudi zbirko narodnih pesmi, I. snopič, l. 1891. pa drugi snopič. Zaradi majhne oblike in nizke cene se je ta zbirka zelo prikupila in marsikateri veseli družbi podala pošteno zabavo. Slovenski mladini je podaril Herg še drug književni dar, namreč „Duhovni vrtec ali molitvenik za katoliško mladež s podukom za sv. birno“, ki obsega poleg molitev tudi obsežno pesmarico.

Knezoškof Jakob Maksimilijan je pripoznaval vsestransko delovanje Hergovo in na njegovo priporočilo mu je sv. oče Leon XIII. dne 30. decembra 1888 podelil zaslužni križec „Pro Ecclesia et Pontifice“ (za cerkev in papeža). Knezoškof mu je izkazal svoje zaupanje tudi s tem, da ga je postavil za izvršitelja svoje oporoke, kar je Herg moral izpolniti že naslednje leto, ker je knezoškof Jakob Maksimilijan dne 28. junija 1889 umrl.

(Konec prib.)

se, da „Štajerca“ takih pojasnil svojim backom ne pove, zato na ta-le dopis ne bo nič odgovoril ali pa: „Neko beano človeče se v „fibosu“ zopet zaletava v „Štajerca“ in zagovarja pijance, katerim smo v uredništvu morali dati slovo, ker naš list takih ljudij ne mara. Gospodje klerikanci naj se v zadeve našega uredništva ne utičejo, ampak naj se brigajo za-se.“ — In backi bodo brali in se čudili modrosti svojega „Šajerca“ in rekli: „Res je tako“.

* Resnicoljubnost „Narodnega lista“. O stvari med g. dr. Kukovcem in urednikom Leskovarjem smo dobili to-le važno izjavo: „V svojem zagovoru o nerazdružljivosti katoliškega zakona pravi g. dr. Kukovec, da se je zborovanje v Celju, na katerem je predaval g. dr. Fermevc, izreklo soglasno z g. duhovniki za nerazdružljivost zakona. Resnici na ljubo smo prisiljeni izjaviti, da se dotično zborovanje žalibog ni izreklo za nerazdružljivost zakona. Gosp. dr. Fermevc je rekel, „da je v principu za nerazdružljivost zakona“ — za kar je lahko tudi tisti, ki hoče zdaj imeti znano reformo zakona —, „da pa je v izvanrednih slučajih, kjer bi imela, kakor je rekel g. dr. Fermevc, „zakonska že na tej zemlji peklo, za razporoko“. O kakem soglasju na zborovanju se ne da lahko govoriti, ker ni bilo debate; pač pa so poslušalci zvečinoma predavatelju ob sklepu ploskali ter s tem menda pokazali, da so se strinjali s predavateljem, potem pa so takoj vsi šli iz dvorane. Predavatelj pa se je torej izrekel v navedenem smislu za razporoko, s čimer gotovo noben navzoč duhovnik ni soglašal. G. dr. Kukovec torej čudno sklepa. On pravi: „Kako bi jaz mogel govoriti za razporoko, ko pa se je naše društvo na dotičnem zborovanju izreklo za nerazdružljivost.“ Torej dotično zborovanje se je izreklo po navedeni izjavi za razporoko! Če je tedaj g. dr. Kukovec soglasno z g. dr. Fermevcem in drugimi zborovalci — pristaši nove stranke — samo v principu za nerazdružljivost zakona, še nikdar ni zagovornik katoliškega zakona, ampak je z g. dr. Fermevcem in dr. zagovornik razporoke. Omenjeni izvanredni slučaj se lahko kmalu najdejo, kakor se to vidi pri zakonodajstvih, kjer imajo tako razporoko. Z zagovorniki takih zakonov ni nič pomagano katoliški stvari, in mi imamo po tej izjavi še en vzrok več, da dvomimo, da je nova stranka iz verskega prepričanja za nerazdružljivost zakona, kakor uči katoliška cerkev. Nič pa ne dvomimo o tem, da nova stranka iz taktičnih vzrokov ni za razporoko, ker bi drugače takoj izgubila zaupanje pri ljudstvu.

* Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je vpeljala nove, jako lične nabiralnike. Nabiralnik je podoba prosečega otroka, ki nosi na tablici napis: „Mal položi dar, domu na altar.“ Spodaj je zazaamovan popoln družbin naslov. Misel nabiralniku je ta, naj bi ta proseči otrok izprosil prav mnogo darov za našo šolsko družbo. Nabiralniki, 32 centimetrov visoki, bcd gotovo krasili vsak prostor, kamor se postavijo, bdi gostilna, trgovina ali privatna hiša. Izdelani so popolnoma umetniško. S tako podobo je družba hotela vplivati tudi na estetičnost čutov našega ljudstva. Ker so družbo stali veliko, sklenil je vodstveni odbor, da naj se ob naročitvi za vsakega priloži svota 10 kron. Ostali bi pa tudi potem še družbina last. Naročajo se pri družbinem vodstvu v Ljubljani.

Mariborski okraj.

m Naš prevzvišeni knezoškof so se odpeljali minoli teden v Rim, kamor se morajo podati vsako peto leto k sv. očetu. Dne 7. t. m. so bili sprejeti v avdienci od sv. očeta.

m Imenovanje. Učitelj varunka na c. kr. višji realki v Mariboru č. g. dr. Anton Jarovšek je dobil naslov profesorja.

m Poročil se je g. Tomislav Stani, učitelj v Rušah, z gđ. Rozo Škerbinek.

m „Brat Martin“ so predstavljali minolo nedeljo v Mariboru. Obisk je bil zelo dober. Žal, da ne moremo preveč hvaliti predstave. V Mariboru bi se že lahko malo boljše igralo! Nekateri osebe so bile sicer izvrstne, toda celoten utis igre vendar ni bil dovoljen. Pričakujemo, da nam pri prihodnji predstavi ne bo treba štaditi s pohvalo.

m Sv. Ropert v Slov. goricah. Naše bralno društvo se je 14. m. m. zopet upalo stopiti na gledališki oder ter predstavljati sicer drugod že znano igr „Pravica se je izkazala“, ki se pa pri nas še ni igrala. Hvalevredno je, da se nekateri naši mladenci zanimajo za pošteno razveseljevanje. Igralo se je prav dobro. Omeniti je pa tudi zunanjo opravo odra — kulis, ki so bile v novejšem času od naše

gdč. učiteljice Vučnik in drugih cenj. pomočnikov novo slikane. Vsa hvala njej! Končno še omenimo, da bi radi tudi naše narodne mladenke videli v kratkem na odru kot spretno igralko.

m Sv. Jakob v Slov. gor. Pregovor pravi, kdor zna, ta zna; z enakimi misli smo se razšli volilci dne 8. t. m. iz dvorca g. Grega, ne da bi bili svoji dolžnosti zadostovali. Zakaj pa? To vam povem v sledečem. Na imenovan dan je bila pri nas občinska volitev oziroma volitev novega občinskega odbora. Za predpoldne je bila določena volitev za tretji volilni razred. Dobro pripravljeni so se podali naši volilci na volišče; ko očka Grega zagledajo tako ogromno število volilcev, so se jim začele blačke takoj tresti; kajti uvideli so kmalu, da jim daves ne bo dobra predla in če pojde tako naprej, izpodmakne se jim še celo občinski stolec za večne čase. Kaj torej početi? Kako nadaljevanje volitve preprečiti? Take misli so se lotile mehote trepetajočega očka. Pa kakor je znano, so očka Grega precej kunštni ali žmetni; takoj so nekaj stuhtali in sreča jim je bila mila. Prišlo je namreč tekom volitve pri zapisovanju v glasovnico in protiglasovnico do malega nesporazumljenja; nato vstane eden ud komisije ter predlaga, da se naj ta nedostatek popravi oziroma število oddanih glasov kolacijomira; a mogočni očka tega niso pripustili; vsled tega je imenovan ud komisije rekel, da izstopi iz komisije, če se njegov predlog ne upošteva; to je bila sedaj voda na Gregov mlin; z veliko radostjo vstane ter zaključil volitev; nato prekliče omenjeni ud komisije svojo izjavo, a „jekleno značajni“ Grega se niso dali več pogovoriti. Po kratkem prepiru med vsemogočnim očkom in nekaterimi volilci podali so se vsi volilci deloma nevoljni deloma veseli na svoje dome. Očka Grega pa so se doma smejali, misleč, daves sem jim pa pokazal svojo oblast. Vidiš dragi bralec, tako znajo g. Grega. — A, ljubi očka, zdaj pa me poslušaj in si zapiši to trdno za tvoja ušesa: Osmega t. m. si svoje volilce zadnjič za nos vodil; se svojim postopanjem na dan volitve si si nakopal sovraštvo tudi pri svojih zadnjih prijateljih, ki bi te mogoče še volili v odbor; a zdaj je s tvojo slavo pri kraju. Kaj ne, gospod očka, nehvala je plačilo sveta? — O občinski volitvi se nam še piše. Ker bi ne bil izid občinskih volitev dne 8. t. m. za doseđanjega župana ugoden, predstavili so očka Grega volitve za 14 dni. Vršile se bodo torej zopetne volitve dne 24. in 26. t. m. in sicer v soboto dne 24. za volilce iz 3. volilnega razreda in v ponedeljek dne 26. za volilce iz 2. in 1. volilnega razreda, vsikdar ob 9. uri predpoldne, oziroma za 1. volilni razred ob 1. uri popoldne. Volitve se ne bodo vršile kakor zadnjič na dvorcu gosp. Grege, ampak v Gornjem dolu pri Šreju, to je pri posestniku, ki je eno dobro uro oddaljen od farne cerkve. Ta oddaljeni kraj so si izvolili g. župan nalašč, meneč, da se bodo ustrašili naši volilci daljne poti; a varaš se očka! Če moramo iti na volitev v devetu vas, tako nas ne bo to nič ustrašilo, temveč dalo še le večji pogum in navdušenje za to stvar. Dragi volilci, pridite torej na imenovane dni polnoštevilno, nobeno delo naj vas ne zadržuje doma, vsacega občana je sveta dolžnost, da pride ter voli može, ki so znani po svoji poštenosti in značajnosti, v obč. odbor. Skrajni čas že je, da dobimo za predstojnika moža, ki bo v prvi vrsti pošten ter v drugi vrsti obrnil vso svojo pozornost v blagor naše občine, kateri je na vseh straneh treba pomoči. Našel bi vam lahko vse pege našega dosedanjega predstojnika, a predali cenj. lista bi postali premajhni. Omenim samo to, kar vam je že itak vsem znano, da je moral priti v zadnjem času neki visoki gospod dvakrat v St. Jakob k predstojniku, da mu je dokazoval njegove nerednosti. Ko bi imel drugi predstojnik enake nerednosti, bilo bi se mu kaj drugega pripetilo. — Nadalje poglejte si vaše občinske ceste; noben drugi kraj nima tako slabih cest, kakor ravno naš. Sicer bo vam g. Grega sedaj sveto obljuboval, da dobite po Zgor. Jakobskem dolu zidano cesto, ki bi peljala na Weitersfeld ali Cmurek; a te obljube bodo, dragi moji, samo pšek v oči. Ako je še do sedaj ni napravil, vam je tudi slej ne bo. Le poglejte pričetki kos te ceste, ki se je že pred leti zgradila; še ta se je pod sedanjim županom tako zanemarila, da skoraj ni več razločka od navadne občinske ceste; pred dvorcem g. župana bo nastal kmalu celi močvir; še pred svojim pragom ne popravi ceste, ne pa, da bi vam zgradil nove. — Nova okrajna cesta, ki veže Sv. Jurij in Sv. Lenart, ta ni njegova zasluga, s katero se on večkrat baha, ampak to je zasluga šentlenarskega okraja, ki je v ta namen opetovano dregal okr. zastop mariborski. In tako bi vam še lahko našel marsikatero slično „zaslugo“ našega župana, a vendar mislim, da je za danes dovolj. Dragi volilci in občani, od-

prle se vam bodo sedaj oči in spravideli boste, da imamo še tudi druge može v občini, ki so sposobni za tako službo. Sicer pravijo očka Grega, da so bili do sedaj v občinskem odboru sami . . . in da v celem St. Jakobu ni razna njih nobenega moža, ki bi bil sposoben postati župan; oh, kako kratkovidni ste očka, ko samo sebe sodite. Da, da, na ta način sposobnega, kakor ste vi, res ni nobenega, pač pa imamo dovolj vrlih možev, katerim bi prav lepo pristojala županova suknja. Šentjakobčani, pokažite na dan volitve svojo voljo, ter pridite vsi na volišče in volite neustrašeno naše poštene in značajne može.

Ptujski okraj.

p Ptujske novice. Veleposestnik, vinotržec in žganjar Fr. Kaiser je napovedal konkurz. Zadrženi so se ljudje vprašali, ali je mogoče, da bi tako imovita hiša bila prišla na nič; a res je! Oče sedanjega Kaiserja je z žilavo varčnostjo in vstrajnostjo pripravil edinemu sinu veliko denarja in blaga; a mladi se je spuščal v nevarne spekulacije. Oškodovanih je mnogo kapitalistov in trgovcev, celo nekaj sicer vrtih židov je pogorelo. Sodnija je zaprla hiše in prodajalne in vsa velika posestva v Halozah in Slov. gor. bodo prodana. Kaiser starejši, ki je sinu do zadnjega še vedno pomagal z denarjem, je istotako prišel ob vse svoje premoženje. Gospo Kaiser in knjigovodjo so zaprli, gospodar jo je prej odkuril, pravijo, da na Švicarsko. Jedna šnopsarija je sedaj na Ptuj manj. G. Kaiser star. je bil nekdanj dober Slovenec in med ustanovitlji ptujske Čitalnice, mladi Kaiser pa zagrizen Nemec. — V neki trgovini papirja so razstavljene silno pohujšljive razglednice; otroci, večinoma šolarji pa kar zijajo v to izložbo in pijejo strup, ki se tu ponuja. — Na Martinovo smo ob jako lepem vremenu krstili letošnji mošt in mu dali ime: prav dobra kapljica. Kupci, pridite po Haložana.

p Sodnjska uradna dneva bosta dne 17. novembra t. l. na Ptujski gori in 24. dne nov. t. l. pri Sv. Barbari v Halozah.

p Licenciranje zasebnih žrebcev. Čas glede prijavljenja zasebnih žrebcev za licenciranje za plemenitveno dobo 1907 je določen najpozneje do 1. januarja 1907.

p Pasji kontumac v mestu Ptuj in v okolici. V ptujskem obmestju se je pri nekem psu uradno določila steklina in se je za Ptuj in okolico odredil pasji kontumac.

p Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Na dan Vseh svetnikov so udje naše titorajske zadruge ustanovili tudi posojilnico „Rajfajzenovko“. S prosincem prihodnjega leta bo začela poslovati. Akoravno Lovrenčati radi v Ptuj zahajamo, vendar z veseljem pozdravljamo novo upeljavo, ker bomo lahko v prihodnje svoje denarne zadeve brez zamude vsako nedeljo doma opravili.

p Rucmanci pri Sv. Tomažu. V veselem spominu ostane za našo vas zadnja nedelja meseca oktobra t. l., ko smo obhajali blagoslovljanje premovljene in deloma povečane kapele in kipa Marije, matere „dobrege sveta“. Ker je bila prejšnja kapela v marsičem pomanjkljiva, je bila potrebna popravila; zato so vaščani splošno želeli, da se kapela prenove in poveča. V ta namen so z veseljem in požrtvovalno pomagali in prispevali doneske. V nedeljo, 28. oktobra t. l., se je kip Matere božje v savski kapeli blagoslovil; od tod pa so ga domača dekleta v slovesni procesiji med prepevanjem lavretanskih litanij prenesla v Rucmance v kapelo. Izvrstno izvežbani tomaževski pevci so na to zapeli Mariji na čast dve pesmi, veleč. g. dekan pa so imeli slovesnosti primerem in podučen govor o pomenu Matere „dobrege sveta“ sploh, zlasti pa za vas, v kateri se časti. Gotovo ni brez pomena, in ponosni smejo biti Rucmanci, da so si naročili kip Matere „dobrege sveta“, ki se do sedaj še malokje nahaja. Da so se priprave za to slovesnost tako hitro in povoljno izvršile, gre v prvi vrsti zasluga in zahvala vrlemu posestniku in narodnjaku J. Kostanjevcu, ki je imel največ truda in stroškov. Podoba Marijino je v občno zadovoljnost in res mojstrsko izdelal g. Leop. Perko, znani podobar pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Slovenjegraški okraj.

s Velik požar v Šoštanju. Dne 9. t. m. izbruhnil je ogenj v tovarni za usnje Franc Woschnagg & Söhne. Požar je uničil ves srednji trakt, obstoječ iz sedem objektov, v katerih so se nahajali stroji cele tovarne in tudi velika množica deloma izdelanih, deloma še surovih kož. Izdelanih kož je uničenih 3000 v vrednosti 300.000 kron. Vsa škoda pa znaša okoli en milijon kron. Neumorno

je delovala domača požarna bramba s požrtvovalnim sodelovanjem vrlih Družmirčanov. Najbližja požarna bramba v Velenju prišla je še le ob pol osmi uri, akoravno je bila avizirana že ob peti uri zjutraj. Ko se je ta požarna bramba pod načelnštvom Pribošchitz pripeljala na lice požara, sprejela jih je množica z ne posebnim zadovoljstvom in čuli so se marsikateri dovtipi. Najbolj pridni so bili, kakor že rečeno, domači požarni brambovci in Družmirčani. Tem so pa prišle na pomoč še požarne brambe iz Celja in Šmartnega ob Paki, slednja je bila posebno pridna. Na lice mesta je prišel c. kr. okr. glavar g. baron Müller iz Slov. gradca. Plemenito srce je pokazal pri tej nesreči napram svojim sorodnikom, na političnem polju pa nasprotnikom, gospod tovarnar Ivan Vošnjak, ki je dal na razpolago vse svoje delavce! Vsled tega požara je bil skoraj ves trg v velikanski nevarnosti, kajti če bi bil tak veter, kakor je razsajal pred par dnevi, zgorela bi vsa sosedna poslopja. Lastniki tovarne so dobro zavarovani pri vzajemni zavarovalnici v Gradcu. Smilijo se nam ubogi delavci, ki bodo najmanj pol leta brez dela in zaslužka.

Celjski okraj.

c Kat. pol. društvo za laški okraj ima v nedeljo 18. novembra shod v Jurkloštru in sicer ob 10. uri predpoldnem v gostilni g. Antona Hvalec. Govorilo se bo: 1. o pomenu splošne, enake in tajne volilne pravice; 2. o pomenu in važnosti splošne volilne pravice za kmečki stan in o pripomočkih za zboljšanje položaja kmečkega stanu, posebno o onih pripomočkih, ki so v rokah postavodaje in do katerih pridemo po ustanovitvi „Kmečke zveze“.

c Vojnik. Za okrožnega zdravnika je nastavljen g. dr. Blanko Žižek.

c Umrl je dne 3. t. m. v graški bolnišnici g. Josip Terček iz Rečice v Savinjski dolini. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

c 70 letnico praznuje v kratkem gosp. Mha Vošnjak, oče slovenskih posojilnic.

c Odlikovanje. Minulo nedeljo je c. kr. višji okrajni komisar Ervin pl. Pahl iz Celja pripel na prsi žalskemu župniku č. gosp. Matiji Koren zlati zaslužni križec s krono. Vršile so se tem povodom prekrasne cerkvene in izvenekrvene slavnosti.

c Umrla je gospa Leopoldina Vaš. roj. Hafner, inženjerjeva vdova in posestnica na Vranskem.

c Perica ga je rešila. V soboto popoldan je v Celju skočil s kapucinskega mosta v Savinjo vrtnar Abadon Bader. Eno izmed v bližini stoječih peric je nesrečnega prijela za ovratnik in ga potegnala na suho, čeravno se je mož z rokami in nogami branil rešitve. Vzrok nesrečnega dejanja je bila beda in pomanjkanje vsled dalje brezposelnosti.

c Dobrna pri Celju. Veliko zanimivih reči se je nabralo na Dobrni, odkar ni bilo ničesar slišati iz našega kraja. Z bolnim prstom pač ni mogoče pisati. Pa pride vse lepo po vrsti. Najvažnejše je sedaj to, da se je prijatelj dobraskih Slovencev poštni Gol vrnil na Dobrno. Pravijo, da so ga v Gradcu bolele — noga. Hm! So pač različne bolezni na svetu. Nas pa veseli, da vidimo zopet znane moža stopati po dobrnski cesti, levo roko v žepu, palico čez desno roko, v ustih pa cigareto. Ravno o pravem času je prišel. V sredino političnih zanimivosti je padel. Širjemu svetu menda ni znano, da je na Golovo pritožbo celjsko glavarstvo „prepovedalo izvršitev sklepa“, ki ga je storil občinski zastop dobrnski v svoji seji dne 25. marca t. l., da se bo namreč za naprej na občini le slovenski uradvalo, da se torej naj pošiljajo obč. urada samo slovenski dopisi. Ob enem je glavarstvo razveljavilo imenovanje častnih občanov. Sicer je sedaj celjsko glavarstvo takorekoč brez glavarja in z delom zelo obloženo, ker mora oskrbovati vsled zaslug pridnega ces. namestnika grofa Clary-ja čisto po nepotrebnem še okrajni zastop in okr. šolski svet, a da pri c. k. okr. glavarstvu sedijo ljudje, ki ne poznajo najnavadnejših postav, to je vendar malo preveč. Celjsko glavarstvo utemeljuje svojo „prepoved“ z ozirom na § 37 obč. reda, da se mora namreč predmet posvetovanja odbornikom pisмено naznari, „to pa se je pri okrožnici za sejo dne 25. marca 1906 glede skraja navedenih sklepov opustilo“. Prvič je neresnica, da bi se bilo to samo pri teh dveh sklepih opustilo, in vendar glavarstvo drugih sklepov ni prepovedalo, če tudi niso bili po § 37 naznanjeni. Drugič pa pozna vsak zaveden slovenski fant na Dobrni razsodbo upravnega sodišča z dne 19. dec. 1883 št. 2547, ki pravi: Ne d a s e

v obče trditi, da je veljava kakega sklepa občinskega zastopa zavisna od tega, da se je njegov predmet prej postavil na dnevni red dotične seje, in da se je to naznanilo obč. zastopnikom pred sejo. Ne moremo misliti, da se g. dr. Breschar s svojo „prepovedjo“ z dne 3. avg. 1906 hoče šaliti, moremo pa misliti, da ali ne pozna postav, ki jih mora poznati vsak vaški tajnik, ali pa izdaja svoje „prepovedi“ skrajno pristransko, kjer se gre za slovenske občine in c. k. okr. glavarstvu neljube sklepe obč. odborov. Sicer pa naj c. k. okr. glavarstvo ne misli, da je dobrnska občina s tem ugnana. V obč. seji dne 28. okt. so se razveljavljene sklepi zopet sprejeli, in se bodo izvrševali malo bolj strogo, kakor se je oni od dne 25. marca, in naj bo dr. Breschar-ju in tajniku Škuflek-u to ljubo ali ne. Zanimiva je pa tudi pritožba Golova. Pritožili so se namreč: Auer, Orosel, Gol, Feldin, Hasenbichl in Korenak. Gol naj bo tako dober in nam razloži sledečo uganko. Korenak je namreč dne 25. marca glasoval za oba omenjena predloga in ravno tako tudi sedaj dne 28. okt. Posebno v zadnji seji se je odločno izrekel za slovensko uradovanje, kar mu je v čast, in je upati, da se bo enkrat vendar otrešel vpliva privandraccev in se spomnil, da je sin slovenskih starišev. Nerazumljivo nam je torej, kako je Korenakov podpis prišel na tisto pritožbo. Ali je Korenak vedel, zoper kaj se pritožuje, če je pritožbo res lastnoročno podpisal? Saj se vendar ne more pritoževati zoper sklepe, za katere je sam glasoval. Na to nam naj Herman Gol da odgovor. Sicer pa je cela pritožba znak „nemške“ politike na Dobrni. Zakaj pa ni prišel Gol k zadnji seji, da bi zagovarjal svojo pritožbo? Morebiti še ga vedno bolijo noge! Dobro je, da ni bolan na srcu, zakaj politično razburjenje škoduje takim bolnikom. Sicer mu pa vkljub njegovim boleznim ne moremo priznati, in se hočemo tako glasno zmeniti z njim, da se bo slišalo celo na Dunaj!

c Kozje. Na praznik Vseh svetnikov ob 4. uri popoldan je pridrila grozna nevihta s hudojarmom od južnizapadne strani. Vihar je razsajal, da smo mislili, da vse podere. Dež je lil curkoma, kakor bi iz škafa vlival. Ta vihar je ragnal vse ljudi iz pokopališča, ki so kinčali grobove svojih rajnih. Drugi dan, na vseh vernih duš, pa je bil lep in jasen. — Stelje se je minuli teden dobilo dovolj. — Mohorjeve knjige smo prejeli. Pravo veselje so marsikateri kmečki, pa tudi gospodski hiši. Pa še bolj bi knjige ugajale, če bi bile bolj ilustrovane z lepimi slikami, nekako tako, kakor slika nemška družba sv. Jožefa. Tako bi bilo našim ljudem bolj ustrezno, posebno mladini, in pa število udov bi rastlo. — Gospodarsko bralno društvo v Kozjem priredi v nedeljo, 26. novembra, letno občno zborovanje, h kateremu že danes vabi vse prijatelje društva, posebno pa mladino. Kje bode zborovalo in spored naznanimo prihodnjič. Odbor.

c Dol pri Hrastniku. Bližamo se viharnim časom versko-političnega boja, a mi Dolani dremujemo po stari navadi, živčtja v en dan. Mislili smo, da se nam naš narodni položaj spremeni, ko se je naše „Bralno društvo“ oziroma njegov odbor in uprava spremenila. Res je, da stvar napreduje in da se je število udov zvišalo od 65 do 89, ali kaj je to proti tolikemu številu prebivalcev. Lahko bi dosegli veliko več, ko bi skupno in složno delovali. Zalibog, da večina odbora, razun gospoda načelnika in knjižničarja, še čitalnice videla ni. Nahajajo se celo osebe, ki ne le da sami nočejo pristopiti k društvu, še druge ovirajo in branijo brati dobre in poučne knjige in pošteme časopise. Med temi so celo možje, ki imajo vpliv in spoštovanje med ljudstvom, a „Bralno društvo“ jim je deveta briga. Sliši se tu in tam, da je škoda časa, ki se porabi za čitanje, in škoda denarja 20 v. na mesec za čitalnico; ni pa škoda časa cele dneve in noči po krčmah posedati in popivati ter tam zapravljati, kar se žal pri nas pojavlja tako pogosto, da sosedje in okoličani celo govorijo, da se nikjer toliko ne popiva kakor ravno na Dolu. Potrebovali bi krdele abstinencij, da bi prekleceni alkohol vsaj malo potrli. — Dobili smo tudi že par števil „Narodnega lista“ na ogled. No, mi ga ne bomo kritikovali in natančno presojali, ker to ni naša stvar, vendar pa izrečemo svoje mnenje o njem. Stvar nam je jasna in vemo s kom imamo opraviti. Pisati zna res lepo in previdno, ker so mu vsi dobri in pošteni slov. časniki kakor „Sl. Gospodar“, „Naš Dom“, „Domovina“, „Slovenec“ itd. napoti, samo o „Slov. Narodu“, ki je najpodliši slovenski list, ne črkne besedice, ker je njegov bratec. „Gliha vkup štrih!“ Kar piše in obeta, da bo storil za slovensko ljudstvo in za njegove pravice, to delajo

brez izjeme že dalje časa vsi dobri slovenski listi, in v tem oziru bi brez njega lahko izhajali. Toda njegov glavni namen je, vzeti duhovnikom krmilo in vajeti iz rok ter jih potisniti v zadnji kot, da bi kot taki ne imeli nobene oblasti in veljavne besede več ter da bi po svojem sukali in krmarili osodo naroda ter ga privedli do posledic, katere nam kaže žalostna zgodovina francoske revolucije in žalostni pojavi današnjih dni francoske države. Toda slovensko ljudstvo ni tako kratkovidno, da bi kar slepo in nepremišljeno sledilo takim gospodom, ker te vrste ljudi že do dobra pozna. Marsikdo je imel že priliko spoznati njihovo „dobro in usmiljeno srce“. Ne boš Jakec. Slovensko ljudstvo pač dobro ve, kaj so mu ti ljudje in kaj duhovniki. Zato se mu ne bo težko odločiti, h kateri stranki da naj pristopi. Sploh pa kmečki stan nima od te stranke pričakovati kaj prida, saj mu je že na ustanovnem shodu dala gorko klofuto, katero je pa v 1. številki malo olepšala in zavila; a ostala bo neizbrisana v kmečkem spominu. Na noge torej, rojaki, vzdramite se! Čas spanja in brezbriznosti je minul. Združimo se ter skupno delajmo za dobro katoliško narodno stvar. Berite radi dobre in poučne knjige in časopise. Namesto v krčme, zahajajte rajši ob nedeljah v čitalnico, kjer imate na razpolago dobrih poštenih slovenskih časopisov in knjig, ter pristopajte k društvu kot udje. Društvo stoji na katoliško-narodnem stališču; vsakdo torej lahko brez strahu pristopi, bodi si otrok, mladenič, ali mož. Za vsakega je dovolj primerne berila in je tudi primerno razdeljeno. Treba je le, da se društvo podpira in razširja ter tako skupno delujmo za dobro stvar ter branimo proti napadom naših nasprotnikov naše narodne svetinje, podedovane od naših prednikov, in te so: Vera in domovina.

c V Celju so šole brez veronauka, brez molitve, brez sv. zakramentov! Šolske razmere v našem mestu in okolici so vedno nezmožnejše. Za slovenske ljudske šole se bijemo že leta in leta. A dozdaj še nimamo niti ene javne šole za dekleta iz okolice. Pripravljen je že kraj za zidanje novega šolskega poslopja za deško šolo, a vladni krogi ne pustijo zidati. Medtem pa zidajo Nemci v mestu šolo za šolo. Čez eno, dve leti bodo postavili za Gaberje novo dvojno petrazredno (za dečke in dekleta) pomembno šolo, s katero upajo uničiti celjsko okolico v narodnem oziru. Nemške celjske šole pa niso le v narodnem oziru Slovincem nevarne, ampak že tudi v verskem. Na šolah, kjer je neki Pražak za razvatalja, v treh razredih ne smejo več moliti molitve, ki jo je sam Jezus učil: „Oče naš“, iz enega razreda pa so že sploh odpravili veronauk: katehet nima tam nič več opraviti, tam ni molitve, ne prejemanja sv. zakramentov. To je tista „svobodna šola“ brez Boga, brez vere, brez verske vzgoje. Slovenci, čas nas kliče v verski in narodni boj proti oskrnjevateljem naših najdražjih svetinj: vere in besede materine! Proč s takimi šolami, slovenskih otrok ne v take šole! Vlada, daj že vendar slovenski deci slovenske šole! Vstani ljudstvo, in govori!

c Dobrna pri Celju. Tukajšnji gospod župan je kupil košček njive blizu Dobrne. Kdo bi mislil, da bo ta malenkostna stvar našim posilincem popolnoma zmešala možgane? In vendar je tako. Vse sile so napeli, da bi razdrli pogodbo, ker bojda hočejo dobrnski Slovenci na tisti njivici postaviti — Narodni dom! O ljuba domišljija! Kam spelješ včasih človeško pamet! Če že govorite o „Narodnem domu“, bodi vam povedano, da je na Dobrni vsaka slovenska hiša — narodni dom —. Kakor je videti, našim nemčuhom tudi „mir“ ni po volji. Po vsej sili hočejo prepri. Dobro! tudi nam je tako prav! Zdaj pa le „puško v dlan in meč ob stran“! Hočemo videti, komur bo zmanjkalo sape! Opozarjamo pa na to, da so zopet naši nasprotniki izkopali orožje. Naj nam pa zdaj pride kaka privandrana pokveka in pravi: mir! mir! zavezali mu bomo jezik!

c Steklega psa so ustrelili v Gotovljah. Ogrizel je dve osebi in sedem prov. Po celjskem okraju se vedno pojavljajo stekli psi.

c Žile si je prerezal 76 letni prevžitar Matija Glojek v Gornjemgradu. Imel je svoj čas svojo hišo, katero je pa pred leti prodal in živel od tega denarja. Sedaj mu je tega denarja zmanjkalo, in ker ni hotel prosjčiti, se je rajši usmrtil.

c Poročil se bo g. Avgust Marovt, posestnikov sin v Gornjih Gorčah pri Braslovčah, s posestniško hčerko Barbko Klančnik iz Podgorja. Vrlo narodnemu paru iskrene čestitke!

c Ponesrečen rudar. V jami premogarske družbe v Pečevniku pri Celju se je odrgal plaz premoga ter padel na delavca Antona Višnar, katerega je hudo poškodoval.

c Novo šolo bodo zidali v Gornjemgradu. Dosedaj je bila šola v gradu ljubljanskega škofa.

c Roko je zdrobila mlatilnica 40 letnemu dninarju Francu Dobrovnik iz Čret pri Celju. Mož se je peš podal v celjsko bolnišnico, toda med potom je v kolodvorski ulici padel na tla vsled izgube krvi.

Brežiški okraj.

b Politično društvo „Sava“ v Brežicah je dne 8. t. m. sklenilo: 1. obrniti se na gg. državne in deželne poslance s prošnjo, da nemudoma potrebno ukremejo za ustanovitev „Narodnega sveta“ za Spodnje Štajersko, da naj skličejo ustanovno zborovanje in k temu povabijo vsa politična društva in zaupnike vseh stanov; 2. pozdravlja idejo ustanovitve „Kmečke zveze“ za Spodnje Štajersko in želi pospešenje pripravljalnih del; 3. obžaluje, da se je z ustanovitvijo „Narodne stranke“ zanesel razdor med spodnještajerske Slovence in izjavlja, da prej ko slej neomajeno stoji na svojem dosežanju političnem programu; 4. protestuje zoper postopanje okrajnega šolskega sveta v Brežicah, ki je protizakonito poveril vodstvo slovenske ljudske šole v Brežicah do imenovanja novega nadučitelja vpokojenemu (!) nadučitelju Ornig, mesto po činu najstarejšemu učitelju g. Zupan, ki je Slovenec; 5. protestuje zoper to, da bi se pri zasedanju nadučiteljskega mesta na slovenski ljudski šoli v Brežicah oziralo na politično in nemško narodno mišljenje prosilcev, mesto na usposobljenost, in zahteva, da se to mesto podeli — kar je povsem naravno — prosilcu slovenskega mišljenja; 6. protestuje zoper zavlačevanje razpusta okrajnega zastopa, katerega poslovna doba je že davno pretekla, protestuje zoper to, da bi ta okrajni zastop s svojimi sklepi še dalje nalagal trajna bremena okraju, kot se je to zgodilo, in zahteva, da se nemudoma odredijo volitve v okrajni zastop. — Razun tega so se še razpravljale druge važne zadeve.

b Prestavljen je namestniški kanclist Karol Jirak iz Brežic k ekspozituri v Mozirje. K okrajnemu glavarstvu v Brežice pride orožniški stražmojster Tiro iz Ptuj.

Drobtinice.

d Draginja. Sedaj so tudi papir podražili. To bo pa v prvi vrsti zadelo nas časnikarje, ker bomo morali papir dražje plačevati. — Kovinski manšetni in ovratniški gumbi se podraže za 10 do 15 %.

d Premeteni tatovi. V Trentonu v ameriškanski državi New Jersey je priredila hčerka bogatega trgovca Carzona maskarado. Za najboljše maske so bila odločena bogata darila. Ko je bila plesna dvorana že napolnjena, odprlo se je nakrat okno plesne dvorane in 4 osebe, opravljene v obleke zahodnih roparjev, so splezale v dvorano. Roparji so imeli svetilke in preko ramen žaklje polno orodja za ulom. Vsa družba je pleskala in se smejala originalnim maskam. Trgovčeva hčerka je vzveseljena podajala roparjem roke in dejala: „Vi gotovo hočete vse naše bisere?“ „Ja!“ odgovoril je voditelj, nakar mu je gđ. Carson dala, meneč, da je to dobra šala, svojo dragoceno brošo z briljanti in tri prstane. Vse goste je to izredno zabavalo. Metali so roparjem „za šalo“ zlate ure itd. in nakrat so bile vreče polne dragocenosti. Roparji so na to preiskali kot pravi veščaki še celo hišo in šli potem zopet skozi okno — nazaj jih pa ni bilo več. Vesela družba je prepozno spoznala, da je bila nesramno osleparjena. O zviti lopovih ni sledu.

d Preveč deklet. V neki angleški vasi Toppesfield (Essex) se opazuje tekom zadnjih 10 let, da se rodi vedno manj moških. Skoro vsi novorojenci so deklice. V skupni šoli se poučuje sedaj 93 deklic in 11 dečkov. Prebivalci Toppesfielda so zelo vznemirjeni. S strahom pričakujejo, da pade kmetijstvo, ali bojijo se tudi, da ne bodo mogli dobiti ženinov za toliko deklet. Radi tega so se obrnili na zdravnike, ki naj bi poiskali vzrok tej posebnosti. Nekateri pravijo, da je vzrok temu voda.

Narodno gospodarstvo.

Gnojenje vinogradov. Ker me je že več kmetov iz moje okolice vprašalo, kako naj bi gnojili svoje vinograde, zato sem se odločil k pisanju teh vrstic, ker me veseli, da so se vendar enkrat začeli zanimati za to prevažno delo. — Jesenski čas je najboljši čas za gnojenje vinogradov; prvič že zategadelj, ker je v jeseni več časa kakor na pomlad in pa ker je pomladna gnojitev manj vredna, da še celo škodljiva. Ako gnojimo v suhem in če je potem suho leto, ne da gnoj svoje moči, ter se celo korenine sežejo. Gnojimo pa v jeseni, se svoji vsled obilne zimske mokrote raztopijo in enakomerno razdelijo. Za popolno gnojitev z umetnim gnojem se računa približno na 1 ha 6 meterskih stotov žveplenokislega amoniaka, $7\frac{1}{2}$ q kajnita, 3 q Tomaževe žindre. Pri tem pa ne smem pozabiti omeniti, da je delovanje umetnega gnojila le enostransko. Ta gnoj podeli pač potrebne snovi zemlji, ne izboljša pa fizikalnih lastnosti zemlje, ker nobene publice (humus) ne dela in tudi ne rahlja in ne razgreje zemlje, kakor to hlevski gnoj in pa kompost storita. Ako gnojimo torej leto za letom samo z umetnim gnojem, postane zemlja mrzla in težka, težka za obdelovanje, se le slabo prezračuje, po mojem mnenju, postane zemlja izsesana in pusta. Najboljše gnojenje je torej na sledeči način: eno leto z umetnim gnojem, drugo s hlevskim gnojem ali kompostom. Ako gnojenje hitro eno za drugim sledi, zadostuje le polovica zgoraj omenjenega gnojila. Umetni kakor tudi naravni gnoj se v vinogradu med vrstami enakomerno raztrosi ter tako globoko prekoplje, da se pri drugih plitvih kopih ne izkoplje.

Jož. Kovačič,
ekonom v Kapeli pri Brežicah.

Napajanje goveje živine po zimi. Skrben kmet mora vedno paziti, kako se mu živina oskrbuje, zlasti še, ako ima posle nevedne ali brezskrbne. Rado in lahko se namreč kaj zanemari, kar potem živini več ali manj škoduje. To velja zlasti pri napajanju goveje živine, katero je velike važnosti za nje zdravje in uspevanje. Ako žival po zimi ob suhi krmi ne pije redno, vsaj enkrat obilno, navadno pa dvakrat na dan, je v veliki nevarnosti, da ji zbole prebavila, katera bolezen, če je zamujena, je lahko smrtonosna. To se je žalibog na kmetih že večkrat zgodilo, zlasti v krajih, kjer žival ob mrazu in ledu težko prihaja do korita. Vredno je toraj vse skrbti, da se po zimi pot h koritu redno in sproti popravlja, kar se zgodi, da se led s krampom ali sekuro naseka ali razpraska, navrh pa še mogoče posipava s peskom, prstjo ali z žaganjem. To storiti pa je treba za časa, dokler še žival ni padla; kadar se to zgodi, postane plašna, da se boji onega mesta in na noben način ne gre več tja. Nevarnost se sedaj še povekša, ker splašena žival sili vsa divja v stran morda s strmine, kjer ji je le ena negotova stopinja lahko v pogubo. Še bolj nego po poti, treba je skrbeti za varnost in red pri koritu. Treba je po okoliščinah vso storiti, da more žival do vode. Znano namreč je, da je posebno ob studencu in okoli korita po zimi največ ledu. Zato je treba vedno skrbeti, da se led razsekava in posipava s čim, da žival lahko in rada gre do vode. Ob tako nevarnem času pa še rada nori čila živina ter lahko z bodenjem ena drugi napravi nesrečo. Takrat se po več glav različne živine ne sme skupno napajati. Zlasti junci in nagajiva teleta ter breje krave ne spadajo skupaj. Zlasti pri poslednjih treba je največje previdnosti zraven druge živine. Ako se je kaka žival splašila, da je padla, ne gre navadno dalje časa mimo onega mesta, zlasti ako se je to še ob koritu zgodilo. Siliti jo preveč ne kaže, kajti v svoji plašnosti vsa divja navadno skoči na stran, kjer je nesreča še lahko veliko večja. Ne kaže drugega, nego jo za čas nevarnosti napajati v hlevu. To pa se mora zgoditi redno in zadostno, da žival ne trpi žeje, vsled česar zboli lahko, kakor smo že prej omenili. Ali to še niso vse napake glede napajanja. Zgodi se večkrat, da žival pride redno do vode, pa ko namoči gobec vanjo, brzo umakne, nakar se prav s težavo pripravi, da pije. Temu vzrok pa je najbrž votel ali bolan jezik živali. Zgodi se namreč večkrat, kjer se živini poklada klaja, ki ima veliko res v sebi, drobir od izmlačenega žita itd., da kaka ostru krma se zapiči ob zadnjem koncu jezika, kjer napravi po malem jako občutljivi ules (rano). Ta se čedalje bolj razširja, ker rese in bodiže od krme zaostaja v njem. Razume se lahko, da žival težko požira vsled tega, še težje pa na žgočo rano pije mrzlo vodo. Ako se to godi dalje časa, postaja valed rane žival čedalje slabejša, ker ne more uživati hrane in pijače po potrebi. Zgodilo se je baje še celo, da je takšni živali skoraj odgnil jezik, da je naposled vsled

gladu poginila. Vendar na to pameten kmet ne čaka. Kakor hitro se opazi pri živali, da bi rada, pa ne more piti po volji, brzo ji preiščimo gobec in jezik. Tega je treba precej iztegniti, nato pa bolj vzadi preiskati s prsti. Ako se otipa rana s smetmi, je to gori omenjena bolezen. Sedaj je treba kmalo rano lepo otrebiti res ali drobirja, pa jo izmiti z jesihom. Navrh pa se svetuje takšno rano namazati s strdjo (medom). To je treba ponavljati dalje časa, dokler pač rana ni zaceljena. Ob enem je treba žival v tem času krmiti z dolgo krmo, senom ali tudi mehko slamo zraven. Tudi napajati se mora z mlačno vodo, da se pijače lažje privadi in vsled žeje nima nobenih slabih nasledkov. Sedaj pač vidimo, da je kmetu pri napajanju živine posebno po zimi treba velike opreznosti. Kajti mala napaka napravi mu lahko veliko škodo. Da se ji izogne, gotovo je boljše biti skrben za časa, nego čakati, da ga nesreča uči, katera ima navadno železne pesti.

Pohorski.

Književnost.

Missa in hon. s. Caeciliae. To novo latinsko mašo je zložil g. Fr. Kimovec in sicer tako, da se lahko poje dvoglasno (sopran in alt), triglasno (brez temorja) in četveroglasno, kar bi bila torej zelo ugodna prireditve. Posebnih težav pač ne bo delala pevcem, le žal, da o celi maši ne morem reči, da bi stala na višini ostalih skladateljevih del. Tisk je zelo lep, ostalo pa je še obilo pomot. Cena partituri je 1-80 K, posameznim glasovom po 40 h. Naročnje se v Katoliški bukvarni v Ljubljani. Čisti dobiček je namenjen za nove orgle na Bledu. S.

Ljudska knjižnica. Prvi zvezek je že izšel. Začenja s povestjo "Znamenje treh", dogodka znane angleškega tajnega policista Sherlocka Holmesa. Povest je jako zanimiva. Prvi zvezek dobi vsakdo na ogled, kdor pošlje na dopisnici svoj naslov na katoliško bukvarno v Ljubljano.

Najnovejše novice.

Državno podpora v znesku 500 krom je dobil g. Vladimir Pušenjak za svoje podučno potovanje po Nemaškem, kjer poučuje zadrugištvo. Za podeljenje te podpore je posredovala "Zadruga zveza" v Ljubljani.

Hranilnica in posojilnica v Zičah se je ustanovila in prične takoj poslovati. Pristopila je k zadrugi zvezi v Ljubljani.

Pogorelo je dne 11. t. m. gospod. poslopje Franca Tesovnik v Rečici.

Št. Peter niže Maribora. Tukaj se je ustanovila Hranilnica in posojilnica, ki je pristopila k "Zadrugi zvezi" v Ljubljani.

Ormož. Pri nas je umrl spoštovan mož Franc Gomzi, gostilničar in posest. Sveti mu večna luč!

Zginil je pri Sv. Petru niže Maribora dne 3. t. m. posestnik Matija Koronik. Že 14 dni prej je zapustil domačo hišo zaradi prepira. Iz hranilnice je vzel denar in 495 gld. dal baje hraniti mlinarju Poredošu. Ta pa je za več dni šel domu na Ogrsko, vsled tega je bil Koronik čisto obupan, ker se je bal za denar. Omenjenega dne 3. t. m. se je povrnil Poredoša z ženo, a Koronika je tisto večer zmanjkalo. Malomarnost je pa to, da se domače županstvo in žandarmarija niso devet dni nič brigali za izginolega.

Sv. Jernej pri Ločah. Šest oseb, katere so stekli pri obgrizli, se je odpeljalo na Dunaj v Pasteurjev zavod.

Nevarno obolel je učitelj Josip Čenčič pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. Prepeljali so ga v Kamnik k starišema.

Društvena naznanila.

Katol. delavsko društvo v Mariboru priredi v nedeljo, dne 18. t. m. zabavni večer v svojih prostorih (Flössergasse 4). Začetek ob 8. zvečer.

Slov. kat. društvo "Straža" na Dunaju. V nedeljo 25. novembra bo sv. maša za žive in mrtve člane "Straže" v cerkvi sv. Antona XV, Pouthongasse 16. Slovence najtopleje vabimo.

V Gotovljah se priredi v nedeljo dne 18. novembra t. l. ob 6. uri zvečer veselica v korist tamošnje požarne brambor v dvorani gostilne g. Franc Malgaj. Na vzporedju je: 1. "Dr. Veznal in njegov sluga Štipko Tiček", veseliga v dveh dejanjih. 2. "Dobro došli! Kdaj pojedete domu?" veseliga v enem dejanju. 3. "Mojemu domu". J. Laharnar, moški zbor. 4. "V boji" Iv. pl. Zajc, moški zbor in 5. "Oj dekle kaj stak žalostno?" Dr. Ant. Schwab, moški zbor. Slednjič prosta zabava. Z ozirom na blagi namen se k obilni vdeležbi najvpludneje vabi.

Prostovoljna požarna bramba na Polzeli ima svoj redni občni zbor dne 18. t. m. v nedeljo ob 8. uri popoldne v občinski pisarni na Polzeli z navadnim vzporedom in volitvijo novega odbora. Odbor.

Slov. katol. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru ima v nedeljo dne 18. t. m. predavanje v svoji bralni sobi. Začetek ob 10. popoldne. Predaval bo g. prof. dr. L. Poljanec o zobeh in njih boleznih. Kmetje in delavci, pridite, prisrčno vas vabimo!

Sv. Bolfank v Slov. goricah. Tukajšnje "Kat. izobraž. društvo" priredi v nedeljo 18. t. m. točno po večernicah veselico v prostorih gosp. Franca Horvat s sledečim sporedom: Petje, gledališka predstava "Mlinar in njegova hči", žaloigra v petih dejanjih. Po sporedu prosta zabava s šaljivo pošto in srečolovom. Med posameznimi točkami, kakor tudi pri prosti zabavi svira godba. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Čitalnica v Slov. Bistrici ima svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo dne 18. t. m. zvečer ob 8. uri v društveni dvorani v "Narodnem domu". V slučaju nesklepnosti zbora ob določeni uri se vrši eno uro pozneje občni zbor. ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih društvenikov.

Slov. kat. izobraž. društvo "Domovina" v Gradcu priredi dne 25. t. m. v gostilni "Zum wilden Mann" Jakominigasse 8 veselico s petjem, tamburanjem in gled. predstavo: "Trije tički".

Čitalnica v Ljutomeru priredi v soboto dne 17. t. m. v gostilni g. Fr. Seršena v Ljutomeru "Sijamski večer" s predavanjem o Syamu v Aziji. Predava g. inženir F. Lupša. Kazale se bodo slike iz Syama. Začetek točno ob 7. zvečer. Čisti dobiček tega je namenjen za božičnico šolarjev Franc Jožefove šole. Zanimiv večer bo gotovo privabil obilo občinstva.

Kmečko bralno društvo v Jarenini ima v nedeljo dne 18. novembra svoj redni občni zbor po večernicah. Vzporod: 1. Pozdrav podpredsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajničarja, 4. poročilo knjižničarja, 5. šaljiv srečolov, 6. poučni govor, govori tuji govorniki.

Ribniški Mohorjani so darovali 6 K za Cirilovo družbo. Zahvala. Povodom svojega godu podaril je velečastiti duh. svetovalec in dekan goopod Martin Jurkovič ljutomerskemu slovenskemu pevskeemu društvu dvajset kron. Velikodušnemu darovalcu iskreno zahvalo!

Listnica uredništva.

Sv. Jurij ob Šč.: Brez podpisa v. koš! — Št. Jakob: V "Naš Dom" je bilo že. žal, prepozno! Hvala in pozdrave. Prosim tudi za prih. številko! — Rečica: V zadnjem trenutku nam ni mogoče tako dolgega dopisa sprejeti. — Zalec, Laško, Ptuj, Šentjur ob juž. žel.: Prihodnjiti!

Tržne cene

v Mariboru od 10. novembra do 15. novembra 1906.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		15	40	—	—
ri		14	20	—	—
ječmen		16	—	—	—
ovoz		16	—	—	—
koruza		16	90	—	—
proso		17	—	—	—
ajda		17	—	—	—
sono		4	80	—	—
slama		4	80	—	—
1 kg					
fižola		—	80	—	—
grah		—	62	—	—
leča		—	68	—	—
krompir		—	7	—	—
sir		—	40	—	—
surovo maslo		2	60	—	—
maslo		2	—	—	—
špah, svež		1	44	—	—
zelje, kislo		—	82	—	—
repa, kisla		—	20	—	—
1 lit.					
mleko		—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
"		—	80	—	—
100 glav					
zelje		7	—	—	—
1 kom.					
jajce		—	10	—	—

Loterijske številke.

Dne 10. novembra.

Line 16, 52, 47, 77, 37.
Trst 55, 2, 34, 86, 82.

Zahvala.

Vsem, ki so mi izrazili povodom bridke izgube mojega preljubnega soproga g. Franca Gomzi - ja svoje sožalje, vsem, ki so prišli od blizu in daleč ter spremili truplo blagega ranjkega k večnemu počitku, posebno veleč. duhovščini, slavnemu učiteljstvu, ormoški slovenski šoli, slavnemu uradništvu, orožaištvu, sl. finančni straži, okrajnemu zastopu ormoškemu, hardeški in trgoviški požarni brambi itd., vsem, ki so zapeli iz narodne ljubavi iskrenemu rodoljubu ginjaive pesmi žalostinke ter konečno vsem, ki so podarili dragemu ranjkenemu v zadnji pozdrav krasne vence, izrekam svojo najsrčnejšo zahvalo!

Ormož, dne 13. novembra 1906.

717 (1-1)

Marija Gomzi.

Vsaka beseda
stane 2 v.
Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.
Večkrat, objava
po dogovoru.

Ti inserati se sprejemajo samo proti predplačilu. Pri vprašanjih na upravnistvo se mora pridjati znamka za odgovor.

Glasovir, modern, z lepim in močnim glasom se takoj prodaja v Rušah pri Josipu Turin. 697 (3-2)

Služba organista in cerkvenika v Skomru se razpisuje do dne 30. novembra t. l. — Sposobni za tajništvo v občini, ki šteje okoli 200 števil, ali rokodelci imajo prednost. — Več pove župni urad v Skomru pri Velenju. 702 (3-2)

Posestvo s stanovanjem, 15 minut od cerkve, sadovnjak in njiva je na prodaj. Cena 900 gld. Izve se pri Miklu v Stanetincih, Sv. Anton v Slov. gor. Plačilni pogoji lahki. 708 (2-2)

Posestvo na prodaj. 22 oralo zemljišča, 3 orali vinogradi z lepim poslopjem. Pisarna vprašanja na Antonijo Kager v Pesnici št. 35, pošta Lučane. 711 (2-2)

Hiša na p riferiji mesta Maribor, kjer je že gostilna z vsemi potrebnimi prostori, tudi mesnica, ledenica, ki se da lahko v najem pivovarni, nekaj malih stanovanj, zraven še stavbišče, 10 let davka prosta, ob državni in okrajni cesti, lepa lega za prihodnost, se prodaja. Kdo, pove uprav. 578 5-7

Pritlična hiša za 5 strank, dvorišče in vrt, ob okrajni cesti, v bližini opekarne, cerkve in šole, kjer je sedaj branjarja, lepi lokali za eventualno povečanje ali pa za gostilno, se po ceni prodaja. Prodajalca pove uprav. 579 5-6

Znano po ceni se kupi vse rezno blago, zgotovljene obleke in perilo v vsaki velikosti pri Adolfu Wesiaku, Maribor, Dravska ulica 4. 608 5

Štampilje

iz kavčuka, modele za predtiskarije, izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in grafer v Mariboru, Gosposka ulica št. 15. (11-5)

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo sčasoma iznajti sredstvo za rast brk i las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je Kapilol št. I. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurišič, lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem. 635 6

Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišič, lekarnar, Pakrac, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem. 635 6

Ljudska posojilnica bode prodajala na javni dražbi ter na lici mesta:

Dne 21. nov. 1906 dop. ob 11. uri:

žago in tovarno za stole v Podčetrtku.

Dne 22. nov. 1906 dop. ob 10. uri:

razna posestva s hišami v Gaberniku.

Dne 28. nov. 1906 dop. ob 10. uri:

veliko posestvo z vinogradi, travniki, njivami in gozdi „Lujzin dvor“ (Luisenhof) nad Slatino.

Na prodaj je tudi tovarna pri Varožu poleg Makol z vodno močjo, pripravna za žago in mlin; tudi je v okolici okoli 100 oralo gozda.

Natančneje se izve pri Antonu Belec v Št. Vidu nad Ljubljano. 713 (1-1)

Lepo posestvo z mlinom ob okrajni cesti poleg cerkve in šole, pri merno za vsako obrt, meri 18 oralo, obstoječih iz travnikov, njiv, sadonosnikov, prenovljenega vinograda, lepega bukovega gozda ter v najboljšem stanu se nahajajočih zidanih stavb, se z vsemi premičninami takoj prodaja. Več se poizve pri g. Frid. Zinauer, Sv. Jakob v Slov. gor. 710 (2-2)

Enonadstropna hiša z malimi stanovanji, južna lega, v novi ulici, ki bo v kratkem zvezana s središčem mesta in bo potem okoli 5 minut od glavnega ozir. stolnega trga oddaljena, gospodarsko poslopje, vrt, dvorišče itd. okoli 10 let davka prosta, se po ceni prodaja v Mariboru. Naslov pove upravnistvo. 577 5-6

Vsake vrste dobla od 4 metre dolžine kupim za najvišjo ceno na mestu lesnega skladišča ali kolodvora v Mariboru. Na to opozarjam posestnike, ki ne morejo dobiti daljših debel iz svojih gozdov. Janez Špes, lastnik žage, Maribor. 5-18

Vsem posestnikom vinogradov. Naznanjam, da bom imel letošnjo jesen in prihodnjo spomlad 32.000 na suho cepljenih trt na prodaj in sicer cepljene na Rip. Portal: 12.000 šipona, 10.000 laški ritček, 5000 silvanec, 8000 burgundec, 1000 muškati in 1000 žlahtina, bela in ružica. Prodajam edino le I. vrste dobro vkoreajene in dobro zaraščene po 140 K 1000 kom. Za jesen odvezete trte sprejemam naročila do 15. novembra, za na spomlad pa, dokler bo kaj zaloge. Na naročila brez are se ne bom oziral. Franc Muršič, posestnik in trtnar v Senčaku, Sv. Lovrenc v Slov. gor., pošta Juršinci pri Ptuj. 672 (10-6)

V združni zadrugi (Kollektivgenossenschaft) v Mariboru ne bo v nedeljo uradnih ur. 719 (1-1)

Pozor, kmetice in dekleta! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljše sredstvo za rast las, to je Kapilol št. II. Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj luskine na glavi.

Služabnica, mlada deklica, se sprejme k neki rodbini (3 osebe). Naslov pri upravnistvu. 718 (1-1)

Franc Stranjšak

krojač in trgovec

Rezika Korošec

šivilja

poročena.

715 (1-1)

Kapela, dne 7. listopada 1906.

Zadnji

mladen. pozdrav

povodom premembe stanu vsem narodno-zavednim mladeničem.

714 (1-1)

Franc Stranjšak,

vodja mladen. zveze pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

Želod, fižol, divji kostanj, jabolka, suhe gobe, orehe

in sploh vse 600 (5-4)

deželne pridelke

plača najdražje

Ant. Kolenc
v Celju.

Družinsko
pratiko
za leto 1907

se dobi na veliko in malo pri

Alojziju Vršču

trgovcu v Ljutomeru.

699 (3-2)

Vedno sveže špecerijsko blago, železna posoda, razna železnina itd.

čisto zastonj

se ne dobi nikjer, vendar pa prav po ceni v novo ustanovljeni trgovini

716 (3-1)

Franc Stranjšak

pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

Razglas.

Deželni odbor štajerski je sklenil v svrhu dobre izobrazbe viničarjev v sadenju američanskih trt in sadonosnikov tudi v l. 1907 ustanoviti **viničarski tečaj** in sicer: 1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru, 2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici, 3. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru, 4. na deželni viničarski šoli v Gornji Radgoni in 5. na deželni centralni šoli v Spod. Bregu pri Ptuj.

Ti tečaji trajajo od 15. februarja do 1. dec. 1907.

L. 1907. se bo sprejelo: v Mariboru 14, v Gornji Radodni 16, v Ljutomeru 12, v Lipnici 24 in v Spod. Bregu 20 sinov posestnikov in viničarjev. Ti dobe tam prosto stanovanje, vso hrano in tudi 8 K mesečne plače.

Poučevanje na teh tečajih je v prvi vrsti praktično in samo toliko teoretično, kolikor je neobhodno potrebno za samostojne delavce in samostojne viničarje.

Po dovršenem tečaju dobi vsak obiskovalec spričevalo o svoji sposobljenosti.

Prošnje za sprejem, ki so koleka proste, morajo poslati prosilci vsaj do 1. jan. 1907 dežel. odboru štaj.

V tej prošnji se mora navesti, v kateri zavod želi prosilec vstopiti in je priložiti: 1. dokaz o dovršenem 16. letu; 2. нравstveno spričevalo, katero mora biti potrjeno od župnijskega urada; 3. zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni, 4. odpustno spričevalo ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, ves tečaj (od 15. febr. do 1. dec. 1907) neprenehoma obiskovati in kar se tiče izobrazbe ubogati vsa povelja poljedelskih strokovnjakov.

Gradec, dne 26. oktobra 1906.

707 (3-1)

Od dežel. odbora štajerskega.

A 126/5.

275.

Dražbeni oklic.

Od c. kr. okrajne sodnije Ljutomer se bode na predlog gosp. dr. Franjo Rosina, odvetnika v Mariboru, kot izvrševalca oporoke v zapuščini po gosp. dr. Ivanu Farkašu sledeča nepremičnina, in sicer: vl. št. 42 kat. občine Ljutomer, obstoječa iz zidanega, z opeko pokritega in 1 nadstropje visokega stanovališča ter gospodarskega poslopja hiš. št. 65/66 in s škednjem (stavbene parcele 78 in 49) in vrtuo parcelo št. 397 tudi pod cenilno vrednostjo po 30.913 K, pa ne pod izklicno ceno po 26.500 kron javno dražbala.

Dražba se bode dne

18. decembra 1906 predpoldan

ob pol 11. uri v stanovališču hiš. št. 65/66 v Ljutomeru vršila.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo.

Dražbeni pogoji se lahko pri podpisani sodnji v sobi št. 4 pregledajo.

Dražbeno izkupilo je pri sodnji položiti.

C. kr. okrajna sodnija Ljutomer I. odd.,

721 (1-1)

dne 9. novembra 1906.

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške želodčne kapljice

Pakraške želodčne kapljice delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, izganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastanejo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo zoper bolezni maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni kmečki in meščanski hiši. Naj vsakdo naroči in naslovi:

Peter Jurišić,
lekarnar v Pakracu štv. 100
Slavonija.

Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 40
36 stekleničic (3 ducati) 12 K.

Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel:

Se rabi s prav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bolenju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih katarih. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

2 originalni steklenici 3 K 40 v 4 originalne steklenice 5 K 90 v
6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja.

Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

620 16

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 100, Slavonija.

Jožef Kolarič

mizarski mojster, Maribor

Franc Jožefova cesta št. 9 v lastni hiši
absolviran obiskovalec tečaja mojstrov na c. kr. tehničnem obrtnem
muzeju na Dunaju,

se priporoča slav. občinstvu in čast. duhovščini v izdelovanje vseh

**mizarskih izdelkov za poslopja,
pohištva in oprave za sobe in
prodajalne**

ter vsako delo pri šoli in cerkvi v vseh slogih najfinjšega in pri-
prostega izdelka. — Načrti in proračuni zastoj. 488 7

Alojzij Pinter

trgovina v Slov. Bistrici (pri farni cerkvi)

priporoča celemu okraju vedno lepo zalogo vsakovrstnega
zimskega blaga, sukno, kožen, hlačevino, platno,
velike robe itd.

Zaloga dolgega železa, obročev, csi, pločevine, žic
ter vse druge železnine. 701 (5—2)

SLOVENC! Zahtevajte vedno in
povsod le najboljše
vžigalice

v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

Gospod katehet!

Ali že imate
zapisnik učencev?

Cirilova tiskarna v Mariboru je za Vas priredila
pet izdaj v lepi vezavi:

I. za 250 učencev stane 1— K V. za 520 učencev stane 140 K
II. za 330 „ „ 120 K VI. za 610 „ „ 140 K
III. za 490 „ „ 130 K VI. za 1000 „ „ 260 K

CENE PRIMERNO NIZKE. DELO
SOLIDNO IN SE V TEKU TEDNA
IZGOTOVI. LIŠP NI TREBA OD-
STRANITI. ZA VSE V SNAZENJE
:: IZROČENE STVARI SE JAMCI ::

H. VOLK

76 Šoštanj — Štajersko 30

Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji
na par in elektriko, se pri-
poroča za snazanje vsako-
:: vrstnih oblek itd. ::

Štefan Kaufmann,

trgovec z železnino
v Radgoni 595 6

priporoča svojo veliko zalogo

lepo pozlačenih
nagrobni križev
po jako nizki ceni.

Slovenci!

Spominjajte se ob raznih
prilikah naše dične, pre-
potrebne šolske družbe
sv. Cirila in Metoda!

Podobice

male in večje, zobčaste
in gladke

dobite prav po ceni

v prodajalni Cirilove
tiskarne v Mariboru.

Obhajilne podobice

so v 84 različnih vzorcih na
prodaj.

Razglas.

Naročitev ameriških trt za plačilo iz združenih državnih
in deželni nasadov za nasadno dobo 1906/1907.

Štajerski deželni odbor imel bo prodati v prihodnji spomladi
iz združenih državnih in deželni nasadov naslednje množine
ameriških trt, in sicer:

1. 700.000 ceplencev, večinoma od rumenega mozlerja, laške
graševine, belega burgundca, bele in rudeče žlahtnine, zelenčica,
rudečega traminca, renske graševine, muškateleca, cepljenih na
riparijo Portalis, vitis Solonis ali rupestris Montikolo.

2. 600.000 korenjakov od riparije Portalis, vitis Solonis in
rupestris Montikole.

3. Večje število ključev od zgoraj imenovanih treh podlag.
Cena tiam je:

I. 1000 komadov ceplencev 200 kron za imovite posestnike,
140 kron za vse druge.

II. 1000 komadov korenjakov 24 kron za imovite posestnike,
16 kron za vse druge.

III. 1000 komadov ključev 10 kron.

Deželni odbor si pridrži pravico, naročnikom od več kakor
na 1000 ceplencev in 3000 korenjakov ali ključev zmanjšati
naročeno množino trt, ravna se po številu oglašanih naročil.

Naročila na te trte naj se vložijo do 15. novembra t. l.
naravnost na deželni odbor v Gradec ali pa po občinskih uradih,
pri katerih se dobé v ta namen naročilni listi.

Občinski predstojniki morajo izpolnjene naročilne liste od-
poslati takoj deželnemu odboru v Gradec.

Naročila, ki se vložijo do 15. novembra, se bodo
zbirala in trte potem razdelile razmeroma med vse na-
ročnike, ako jih ne bi bilo toliko, da dobi vsaki naro-
čeno število.

Vse te trte se bodo oddajale le štajerskim posestnikom in
morajo tudi oni naročniki, kateri vložijo prošnje naravnost na
deželni odbor, doprinesiti potrdilo od občinskega predstojništva,
da imajo res vinograde v občini. Prodajalcem trt se ne oddaja.

Cene veljajo na mestu, kjer se bodo trte odkazale, in se
mora znesek izplačati pri prevzetju. Ako se trte odpošljejo po
železnici, se bo znesek povzel. Stroški za zavitek in dovoz se
bodo posebej zaračunali.

Na vsakem naročilu je natanko navesti: 1. ime (tako na-
pisano, da se lahko čita), bivališče in stan naročnika;
2. davčna občina, v kateri se nahaja vinograd, ki ga boče na-
ročnik obnoviti; 3. vrsta trte, katero želi; 4. zadnja poštna ali
železniška postaja.

Ako bi zaželjena vrsta pošla, se bo ista z drugo enako na-
domestila.

Trte se morajo po naročniku ako mogoče osebno prevzeti,
če se po železnici dopošljejo, pa takoj po sprejemu pogledati.

Pritožbe se morajo vložiti takoj na vodstvo trtnarske
šole; na poznejše pritožbe se ne bode oziralo.

Gradec, dne 1. oktobra 1906.

692 (3—3)

Od štaj. deželnega odbora.

Jamčeno več let!

: Vse ure so :
natanko pre-
: skušene! :

: Vsaka res :
slaba ura se
vzame za celo
: ceno nazaj! :

Srebrne remonter ure od gld. **3 80** naprej

Srebrna anker 15 kamnov s 3 sre- **5 50** naprej
brnmi pokrovi od gl.

6—6 Srebrne verižice po teži.

Anton Kiffmann, Maribor.

Kako deluje Barthelnovo poklajno apno?

Dva soseda kupila sta si vsak eno lepo plemeno svinjo, katere sta jima vrgle en in isti dan vsaka 5 lepih prašičkov. Oglejmo si pa, kako so ti prašički nadalje rastle in se redili.

1. Jaka Kobilar je čital o uspehih Barthelnovega poklajnega apna, a je bil nezaupljiv ter istega ni kupil.

2. Jurij Štempihar je bil pametnejši; naročil si je Barthelnovo poklajno apno ter ga je prideval krmi, najprvo po pol, potem pa celo malo žlico na dan.

3. Brez poklajnega apna so prašički neradi jedli, zaostali so v rasti, dobili so večkrat drisko in čez osem tednov sta mu dva poginila.

4. Pri Juriju je bilo pa ravno nasprotno. Tako lepih prašičkov še ni nikdar imel. In koliko ga je stalo? 4 krone za 10 kg Barthelnovega poklajnega apna.

5. Čez devet mesecev je hotel Jaka ostale tri prašiče prodati, a ko je mesar zagledal to suho žival, ni bilo o kupčiji nikakega govora.

6. Ko je pa prišel mesar k Juriju, bila sta zadovoljna oba, mesar z blagom, Štempihar pa s skupičkom.

Nasvet:

Kdor hoče v kratkem imeti debele in velike prašiče, močna žrebeta, zdrava teleta, veliko jaje, sploh večje dohodke od svojih živali, mora rabiti kot primes h krmi

Barthelnovo poklajno apno.

5 kg za poiskus proti predplačilu 2 K 40 v franko od vsake pošte, 100 kg. K 24 od Ljubljane in Maribora.

Miha Barthel & drug.

na Dunaju X/3, Siccardsburggasse 44.

Dopisuje se slovensko!

70 10-10

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na
edino hrvatsko varovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta
Zagreba

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Glavni zastop „Croatie“
v Mariboru, Koroška cesta šte. 9.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške. 52-52

Vsem posestnikom vinogradov!

Naznanjam s tem, da bom imel meseca novembra in prihodnje spomlad

več tisoč suho cepljenih trt na prodaj

različnih, dobrih vrst, na Ripario Portalis, Rupestris montikolo in Solonis, cepljene na Laški rilček, Zlahtnino, Šipon rumeni, Burgundec beli, Zelenič, Muskat in Traminac itd

Vse vrste so dobro zaraščene in dobro vkoreninjene; cena je za 1000 komadov 160 kron.

Nadalje imam oddati tudi več tisoč divjih korenin in ključev. — Vse trte smejo se izvažati in pošiljati le v okužene občine.

Znane in zanesljive posestnike počakam pol leta na denar, ako je v gospodarstvu velika nesreča, tudi eno leto.

Posameznim glasilom je priložiti znamko ali dopisnico za odgovor. Na vprašanja brez znamke za odgovor se ne odgovarja. Ustreglo se bo, dokler je kaj v zalogi. Oglaš naj se pismeno ali ustmeno pri

Filipu Mulec,

trtnarju pri Sv. Trojici v Slov. Goricah.

Trgovina z manufakturnim blagom

„Pri Amerikancu“

Alojzij Gnušek

glavni trg **Maribor** na vogalu stolne ulice 1

priporoča sukno, štofe, kamgarne, hlačne cajge za moške obleke, volno vseh barv, modne kamgarne, perkale, atlas, satine, lincerdruk, cefire, belo in pisano platno, svilnate robce, šifonsrajce, ovratnike, manšete, kravate, nogavice, predpasnike iz črnega atlasa, lincerski druk, predpasnike na obeh straneh za nošo, predpasnike za dekleta vsake velikosti in vse druge reči po najnižji ceni. Ceneje kakor povsod drugod!
Ostanke za polovico cene. 7C1 (1-1)

=====

Vzorna pravila za nepolitična društva

dobite v

trgovini Cirilove tiskarne v Mariboru.

10 komadov stane 50 vinarjev.

=====

Kuverte

priporoča

tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 v Medjatovi hiši, v pritličju, Dunajska cesta 19

sprejema: zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbi; in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode. — Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki. — Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Glavno poverjenišstvo za Spod. Štajersko in Koroško g. Avg. Weixl, Maribor.

14 24-22

Edina domača zavarovalnica! — Svoji k svojim!